

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (географія)»

Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність А4.07 Географія

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Викладач (-і)	Іванишин Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	0678814336
E-mail викладача	nataliia.ivanys hyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год., III курс, I семестр, залік
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1482
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є однією з базових для формування професійної компетенції студентів, оскільки мова виступає одним з основних інструментів професійної діяльності сучасного фахівця. Сьогодні висококваліфікований фахівець будь-якої галузі повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти фаховою термінологією, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови, свідомого ставлення до повсякденної мовної практики. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Сформувати професійно-комунікативну компетентність майбутніх учителів географії у сфері використання української мови як засобу фахового спілкування, наукової діяльності та ділової взаємодії. – Розвинути навички наукового мовлення, необхідні для створення, редагування й презентації текстів з географії— рефератів, статей, звітів, курсових і дипломних робіт, наукових доповідей. – Опанувати норми сучасної української літературної мови, зокрема орфоепічну, граматичну, орфографічну, пунктуаційну та стилістичну правильність у контексті фаху географа. – Розширити термінологічний запас студентів, ознайомивши з українською географічною термінологією, принципами її творення, перекладу та стандартизації. – Сприяти формуванню культури професійного мовлення — умінню добирати адекватні мовні засоби для офіційно-ділового, наукового стилів у межах географічного дискурсу. – Розвинути уміння ефективної міжособистісної та міждисциплінарної комунікації, зокрема під час участі у фахових дискусіях, конференціях, семінарах, публічних виступах українською мовою. – Формувати академічну доброчесність і відповідальність у створенні фахових текстів, дотримання правил цитування, авторського права та уникнення плагіату. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціальністю «Географія»), що передбачає застосування законів, теорій та методів географічної науки, психології, наук про освіту і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу та створення здоров'язбережувального освітнього середовища на рівні ЗЗСО.

ЗК 5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний чинник при взаємодії у колективі.

ЗК 13. Здатність орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, дотримуватися у своїй діяльності моделей поведінки, які відповідають чинному законодавству України; слугувати зразком громадянина-патріота для учнів, батьків, колег.

ПРН 15. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання, утверджувати національні гуманістичні ідеали.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	2
практичні	28
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I-й	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)/ A4.07 Географія	III-й	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	сам.роб.
Вступ. Державна мова – мова професійного спілкування.	2	2	4
Українська мова – минуле, сучасне, майбутнє.		2	4
Культура мовлення в професійному спілкуванні вчителя географії. Основи етикету.		4	4
Стилі сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні вчителя географії.		2	4
Спілкування як інструмент професійної діяльності вчителя географії. Риторика. Культура усного фахового спілкування. Усне ділове мовлення.		2	4
Писемне ділове мовлення. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації (у професійній діяльності вчителя географії).		4	4
Документ як основний жанр писемного ділового мовлення.		2	4

Науковий стиль у професійному спілкуванні. Засоби наукового стилю у професійному спілкуванні. Пошук інформаційних ресурсів у бібліотеках, репозитаріях та оформлення їх відповідно до чинних ДСТУ.		4	8
Науковий стиль у професійному спілкуванні. Редагування наукових текстів.		4	8
Композиційні особливості академічного есе.		2	8
Українська термінологія у професійному спілкуванні.		2	8
Заг.:	2	28	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання курсу відбувається згідно з Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника . Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс становить 100 балів.
Практичні заняття	При оцінюванні практичних занять враховується: рівень теоретичної підготовки та виконання завдань, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання та оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць тощо, логічність та грамотність зроблених висновків. Максимальна кількість балів за практичне заняття - 100.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом навчальної дисципліни: студент повинен пройти тематичні онлайн-тестування, а також виконати передбачені письмові роботи. Бали розподіляються таким чином: - виконання письмових робіт, розміщених на платформі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua (40 балів); - поточний контроль (20 балів) - проходження на платформі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua контрольних тестів (40 балів). У підсумку для допуску до підсумкового контролю студент повинен набрати в сумі не менше 25 балів із 100 можливих.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://is.gd/tB2zi9>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://is.gd/eeiJX8>

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Карпатського національного університету ім. В. Стефаника» <https://is.gd/EtCjNG>

Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.

Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом.

Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування на сайті дистанційного навчання і тільки тоді буде допущений до написання екзаменаційної роботи.

Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на заняттях, виконання тестових завдань.

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

Можливість зарахування результатів неформальної освіти. Рекомендовані платформи: Coursera, EdX, Prometheus.

8. Рекомендована література

1. Васенко Л., Дубічинський В., Кримець О. Фахова українська мова. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
2. Іванишин Н. Я. Робота з науковим текстом як чинник формування професійної комунікативної компетенції студентів-філологів. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство». 2020. №3 (407). С.29—33.
3. Іванишин Н. Я. Українська мова за професійним спрямуванням : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Голіней, 2020. 128 с.
4. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.
5. Національний проєкт: пишемо есе : методичні матеріали для вчителів / Блажко М. та ін. URL: <https://essay.nus.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/ese.pdf> (дата звернення: 18.06.2024).
6. Національний проєкт: пишемо есе : робочі аркуші / Блажко М. та ін. URL: <https://essay.nus.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/robochi-arkushi-dlya-uchnivstva-1.pdf> (дата звернення: 07.12.2024).
7. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 628 с.
8. Тетарчук І., Дяків Т. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 186 с.
9. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. Київ, 2019. 282 с. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/za_galna%20serednya/%202019.pdf
10. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням :

Викладач:
кандидат філол .н, доц.
Іванишин Н.Я.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'N.Ya. Ivanishin', written in a cursive style.